

30.3.2020

Business Finlandin toinen kysely koronavirusepidemian vaikutuksista suomalaisyritysten liiketoimintaan – yhteenveto kyselyn tuloksista, maaliskuu 2020

Taustaa

Business Finland toteutti 19.– 26.3.2020 välisenä aikana asiakaskyselyn, jonka tarkoituksena oli kerätä tietoa meneillään olevan koronavirusepidemian (Covid-19) vaikutuksista Business Finlandin asiakkaiden liiketoimintaan. Lisäksi kerättiin tarpeita ja odotuksia toimenpiteistä, joihin Business Finlandin ja muiden Team Finland -organisaatioiden tulisi epidemian vuoksi ryhtyä. Kysely tehtiin verkkokyselynä pohjautuen helmikuun alussa toteutettuun samantyyppiseen kyselyyn ja lähetettiin noin kolmelle tuhannelle henkilölle. Kyselyyn saatiin 656 vastausta (helmikuussa 299), eli vastausprosentti oli 22 (helmikuussa 10). Vastaanottajat olivat Business Finlandin tiiviin asiakkuudenhoitomallin piirissä olevien asiakasorganisaatioiden toimitusjohtajia, ulkomaan yksiköiden maajohtajia, vientijohtajia, myyntijohtajia, markkinointijohtajia tai Business Finlandin rahoittamien tutkimus- ja kehitysprojektien vastuullisia johtajia. Organisaatioiden maantieteellistä markkina- tai toiminta-alueita ei käytetty rajaavana tekijänä vastaajajoukkoa valittaessa, vaan toiminta-alue kysyttiin kaikilta vastaajilta kyselyn yhteydessä.

Kyselyn sisältö

Taustatietoina vastaajilta kysyttiin organisaation koko ja tyyppi (yritys/muu organisaatio), pääasiallinen toimialaluokka sekä organisaation toiminta- ja markkina-alueet (Suomi, Pohjoismaat, Euroopan unioni, Eurooppa, Lähi-Itä, Afrikka, Kiina, Itä-Aasia, Kaakkois-Aasia, Etelä-Aasia (helmikuussa vain Aasia), Pohjois-Amerikka, Etelä-Amerikka, Australia ja Oseania). Epidemian liiketoimintavaikutuksia selvitettiin pyytämällä vastaajia arvioimaan epidemian vaikutuksia organisaation liikevaihtoon, vientiin ja työpaikkojen määrään 0-6 kk aikavälillä (helmikuussa lisäksi myös henkilöstön kansainväliseen liikkuvuuteen, kansainväliseen kasvuun ja kansainvälistymissuunnitelmiin, ja arvio kaikista myös pitemmällä aikavälillä (yli 6 kuukautta)). Tämän lisäksi vastaajat arvioivat, onko epidemia aiheuttanut heille uusia ulkomaankaupan rajoituksia, raaka-aine- tai komponenttipulaa, logistiikkaongelmia, pienentänyt tilauskantaa, aiheuttanut tuotannon hidastumista tai katkoksia, heikentänyt rahoitustilannetta, onko Euroopan epidemia vaikuttanut muille markkina-alueille ja miten he pyrkivät lievittämään epidemian aiheuttamia riskejä. Vapaamuotoisena palautteena vastaajat antoivat tarpeita ja ehdotuksia niistä toimenpiteistä, joihin Business Finlandin ja muiden Team Finland -organisaatioiden tulisi epidemian vuoksi ryhtyä.

Kyselyn tulokset

Vastaajista yli 80% oli PK- tai mikroyrityksiä ja vajaat 20% suuria tai midcap-yrityksiä. Tässä näkyy selvästi Business Finlandin asiakasprofiilin lukumäärällinen painottuminen PK-yrityksiin. Vastaajajoukon kolme suurinta päätoimialaluokkaa olivat teollisuus (39%), informaatio ja viestintä (23%) sekä ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (7%). Vastaajaprofiili on hyvin samankaltainen helmikuun kyselyn kanssa. Toiminta- ja markkina-alue kattaa yli puolella ainakin Euroopan (helmikuussa 71%), noin puolella Aasian sekä vajaalla puolella (43%)

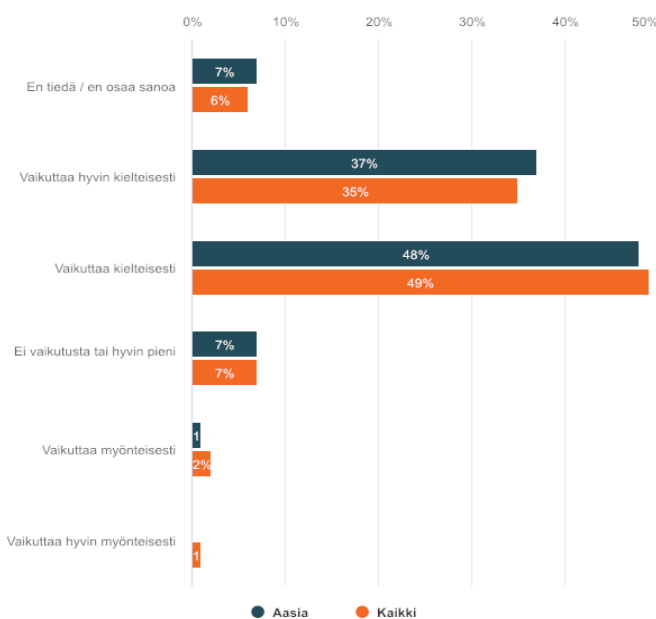
30.3.2020

Pohjois-Amerikan.

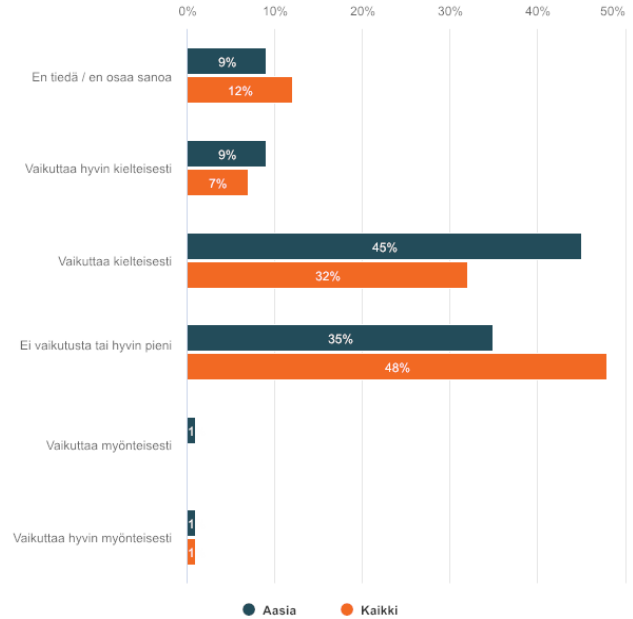
Alla esitetty vertailu kuvaa, miten arviot epidemian vaikutuksista liikevaihtoon ovat muuttuneet runsaassa kuukaudessa merkittävästi synkemmiksi: helmikuun alussa vielä noin puolet kaikista vastaajista arvioi, että vaikutukset liikevaihtoon ovat hyvin pieniä, maaliskuussa tällaisen arvion esitti enää 7% vastaajista ja 85% arvioi, että vaikutukset ovat kielteisiä tai hyvin kielteisiä. Erot Aasiassa toimivien ja kaikkien yritysten välillä ovat myös tasoittuneet: nyt epidemia vaikuttaa kaikilla markkina-alueilla, kun helmikuussa vaikutukset näkyivät selvimmin Aasiassa. Viennin osalta muutos on hyvin samanlainen.

Miten arvioitte koronavirusepidemian vaikuttavan organisaationne liikevaihtoon 0-6 kk aikajänteellä?

Maaliskuu 2020 (n=655):

Helmikuu 2020 (n=299):

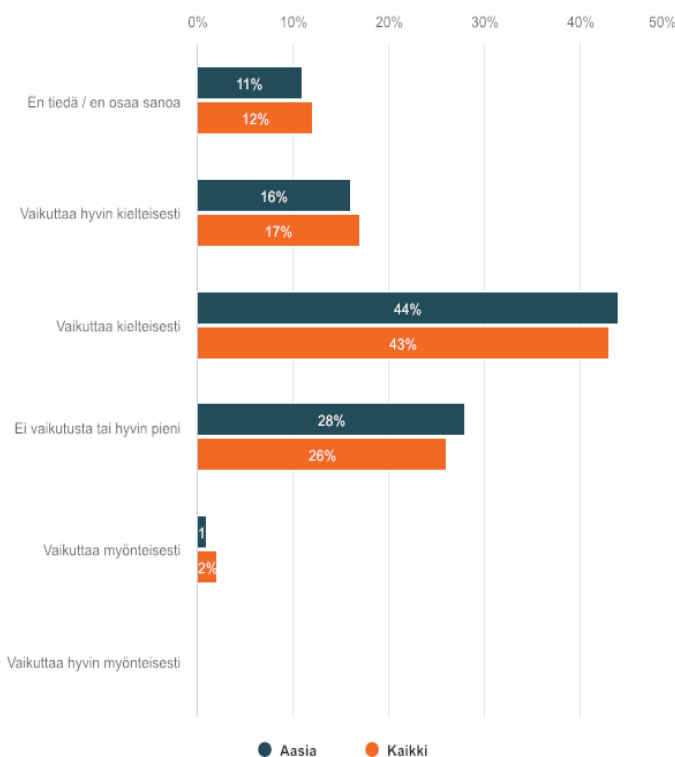
Jos vertaillaan epidemian vaikutuksia liikevaihtoon laajemmin eri markkina-alueilla toimivissa yrityksissä, niin myös siinä vertailussa vaikutukset eri markkina-alueiden välillä ovat tasoittuneet helmikuun kyselyyn verrattuna. Maaliskuun kyselyssä vaikutukset tuntuvat jonkin verran muita voimakkaammin niissä yrityksissä, joiden markkina- tai toiminta-alueeseen kuuluvat Afrikka, Lähi-Itä tai Etelä-Amerikka. Tämä johtuu todennäköisesti ulkomaankaupan rajoituksista ja epidemian aiheuttamista logistiikkaongelmista, vaikka epidemia ei ko. alueilla ole vielä kovin voimakas verrattuna esimerkiksi Aasiaan, Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan.

30.3.2020

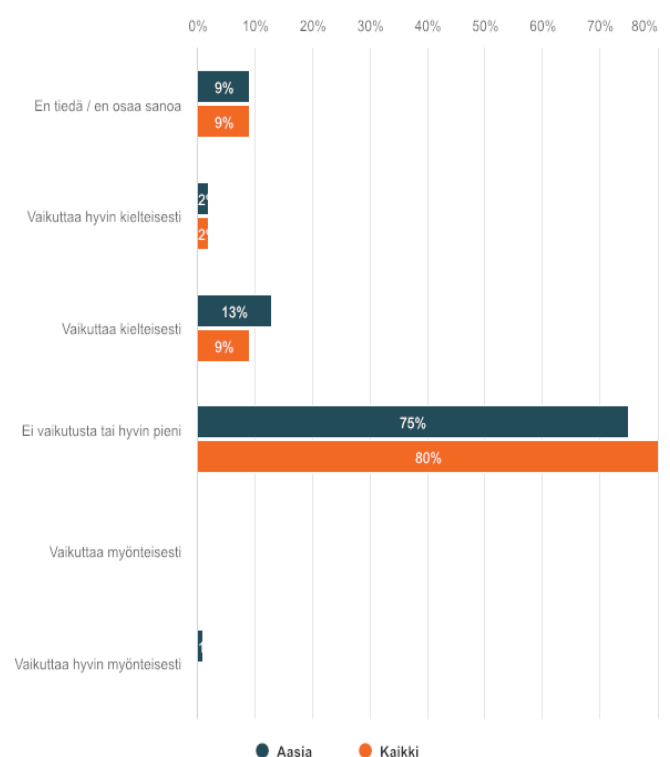
Vielä dramaattisempi muutos on tapahtunut arvioissa epidemian vaikutuksista työpaikkojen määrään. Vielä helmikuussa noin 80% vastaajista arvioi, että vaikutuksia ei ole tai ne ovat hyvin pieniä. Maaliskuussa 60% vastaajista arvioi, että vaikutukset ovat kielteisiä tai hyvin kielteisiä.

Miten arvioitte koronavirusepidemian vaikuttavan organisaationne työpaikkojen määrään 0-6 kk aikajänteellä?

Maaliskuu 2020 (n=653):

Helmikuu 2020 (n=297):

Virusepidemian aiheuttamia uusia ulkomaankaupan rajoituksia kohtaavien osuus on noussut helmikuun 28 prosentista 65 prosenttiin ja vain kymmenesosa vastaajista ei tunnistanut tällaista ongelmaa lainkaan, kun helmikuussa tällaisia vastaajia oli noin puolet.

Raaka- aine- tai komponenttipulan osalta tilanne on myös heikentynyt: väittämstä samaa tai täysin samaa mieltä oli 43% vastaajista kun helmikuussa vastaava luku oli 23%. Logistiikkaongelmia kokevien osuus on noussut 58 prosenttiin helmikuun 26 prosentista.

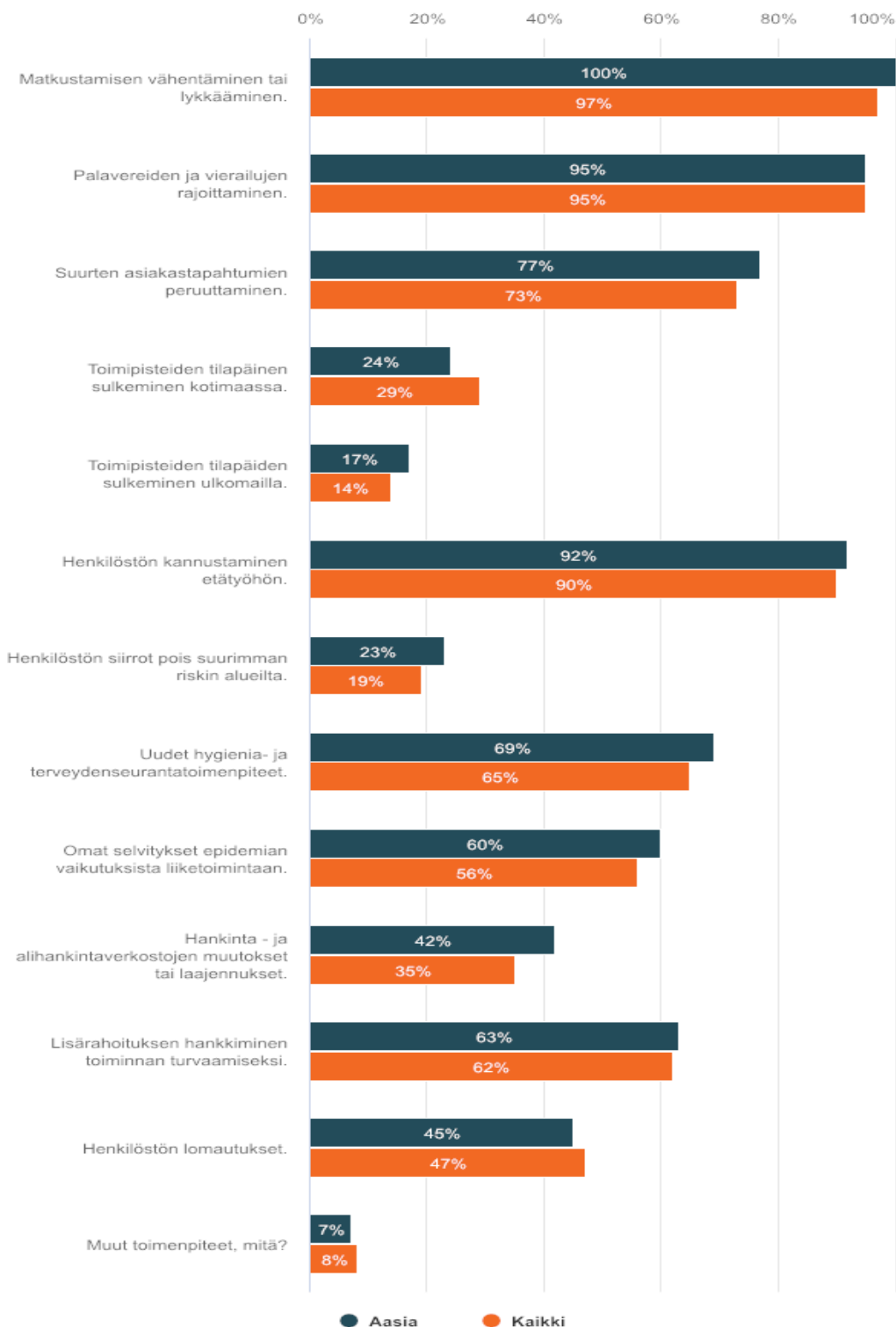
Lähes 80% vastaajista on sitä mieltä, että epidemia pienentää tilauskantaa, kun vielä helmikuussa vain alle 20% oli tästä väittämstä samaa tai täysin samaa mieltä.

Noin 66% vastaajista arvioi, että epidemia aiheuttaa tuotannon hidastumista tai katkoksia ja noin 80% vastaajista arvioi, että epidemia heikentää yrityksen rahoitustilannetta. Lisäksi yli

30.3.2020

puolet vastaajista on sitä mieltä, että epidemia Euroopassa vaikeuttaa toimintaa myös muilla markkina-alueilla, erityisesti Pohjois-Amerikassa.

Alla yhteenveto toimenpiteistä, joita yritykset ovat tehneet tai tekevät epidemian aiheuttamia riskejä ja haittoja pienentääkseen (n=656):

30.3.2020

Lähes kaksi kolmasosaa vastaajista pyrkii hankkimaan lisärahoitusta toimintansa turvaamiseksi ja lähes puolet vastaajista on lomauttanut tai lomauttamassa henkilöstöään. Muina toimenpiteinä mainitaan mm. palkkajoustop yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa, toimitila- ja muiden kulujen karsiminen, panostaminen tuotekehitykseen, liiketoimintamallien merkittävät muutokset, toimintojen siirto verkkoon, irtisanomiset tai toiminnan lopettaminen.

Vastaajien ehdotuksia toimenpiteistä

Business Finland on käynnistänyt jo toimenpiteitä koronavirusepidemian lievittämiseksi, ks.

<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/koronavirus/>

Tehdyn kyselyn perusteella tarvetta olisi lisäksi ainakin seuraaville toimenpiteille:

- Tuotekehityslainojen lyhennysvapaat seuraavien kuukausien aikana – näissä on usein useita lainoittajia, joten koordinaatiota tarvitaan. Myös maksuaikohin toivotaan pidennystä.
- Palkkatuki, jossa valtio osallistuu palkkakuluihin tietyllä osuudella (vrt. Ruotsi ja Tanska)
- T&K&I –rahoituksen kasvattaminen: osa yrityksistä haluaa panostaa tuotekehitykseen nyt ja varautua olemaan iskussa epidemian laannuttua
- Väliaikainen de-minimis –rajoitusten poistaminen
- ”Häiriötilannerahoitus oli tosi hieno juttu ja käsittely ultranopeaa, siitä iso kiitos. ”